

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar avseende betänkandet Gode män och förvaltare - en översyn (SOU 2021:36)

Justitiedepartementet dnr Ju2021/01883

Tingsrätten ställer sig huvudsakligen bakom de förslag som presenterats i betänkandet. Utifrån de intressen som tingsrätten har att beakta lämnas dock följande synpunkter.

Avsnitt 11.4.1 Begreppen ekonomiska och personliga angelägenheter ska avgränsa ställföreträdarens uppdrag

Enligt förslaget ska 11 kap. 4 § föräldrabalkens första mening lyda: ”Om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande behöver hjälp med sina ekonomiska eller personliga angelägenheter ska godmanskap anordnas för honom eller henne, om det behövs”. Den andra meningen i lagrummet föreslås lyda: ”Godmanskapet kan omfatta både ekonomiska och personliga angelägenheter och det kan begränsas utifrån den enskildes behov”. Möjligen bör övervägas att korta ned den andra meningen något. Förslagsvis kan den andra meningen ha följande lydelse: ”Godmanskapet kan begränsas utifrån den enskildes behov”.

Avsnitt 22.7.1 Överförmyndarnämnden ska besluta i ärenden om godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken

Tingsrätten instämmer i förslaget att överförmyndarnämnden ges beslutanderätt i ärenden om anordnande, jämkning och upphörande av godmanskap. Tingsrätten uppfattar att förslaget innebär att rätten även fortsättningsvis kommer vara behörig att besluta i dessa frågor, även om de inte är tvistiga, om de uppkommer inom ramen för ett ärende om anordnade, jämkning eller upphörande av förvaltare. Med hänsyn exempelvis till hur förslaget 11 kap. 4 a § respektive 4 b § föräldrabalken formulerats kan det dock finnas anledning att tydliggöra att rätten alltjämt ska ha sådan behörighet.

Tingsrätten anser vidare att formuleringen som föreslås införas i 11 kap. 4 a § föräldrabalken, ”någon som är behörig att yttra sig i ärendet”, är otydlig och

riskerar att misstolkas. Detta särskilt med hänsyn till att det inte är samma aktörer som omnämns i 11 kap. 15 respektive 16 §§ föräldrabalken, där det i första fallet handlar om bland annat vem som är behörig sökande och i andra fallet vem som under vissa angivna förutsättningar ges tillfälle eller ska yttra sig. Det kan noteras att den formulering som användes i propositionen *Domstolarnas handläggning av ärenden* (prop. 2010/11:119 s. 67), som förslaget hänvisar till, var ”någon som är taleberättigad”.

Avsnitt 28.5.1 Konsekvenser för staten

Utredningen har bedömt att förslaget om överflyttning av godmanskapsärenden från domstol till överförmyndarnämnd skulle innebära en årlig kostnadsminskning för Sveriges Domstolar med åtminstone 60 miljoner kronor. Tingsrätten anser att det är svårbedömt hur stor del av de domstolsanställdas tid – företrädesvis domare, notarier och domstolshandläggare – som godmanskapsärenden tar i anspråk. Vid beräkningen måste hänsyn tas till detta och försiktighet iakttas. Om förslaget skulle medföra att personalstyrkan behöver minskas vid domstolarna skulle det också med nödvändighet påverka hanteringen av mål och ärenden som domstolarna har i balans på ett ofördelaktigt sätt.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Charlotta Riberdahl och tingsfiskalen Samuel Holmedal, föredragande.

Charlotta Riberdahl

Samuel Holmedal